

Förkortningar i löpande text: KTR (Kommunala tillgänglighetsrådet), FRE (Funktionsrätt Enköping), RFD (Rådet för delaktighet).

AKTUELLT FRÅN STYRELSEN

Ordförande har ordet

Första vårmånaden börjar nästa vecka! Håll ut!

Det som varit positivt under den här nedstängda, instängda tiden, är att tempot också skruvats ned och givit möjlighet till att fördjupa sig i frågor och reflektera. Något som jag personligen har gjort vad gäller det som pågår i samhället under rubriken *funktionshinder* - i mycket vid bemärkelse. Det ÄR mycket arbete som pågår runtom i landet (och i världen), det ser man när man Googlar - det vill säga letar på nätet. Men det finns mycket att hämta även via radio och TV. Inte minst finns det många informativa program inom många områden som rör våra diagnoser. Det är främst UR (Utbildningsradion) som producerat dem både för både radio och TV. De finns att se/höra under www.ur.se, men man hittar också många program på SVT-play. Det finns även program som granskar hur samhället fungerar inom området.

Det finns även fler sk. poddar inom temat. T.ex. en som Neuros tidskrift Reflex tipsade om: *Medicinvetarna* på Spotify där bl.a. forskning från KI (Karolinska institutet) presenteras på ett begripligt sätt.

Alla våra riksförbund har också mycket bra information och utbildningar, liksom *Infoteket om funktionshinder* som finns i Region Uppsala. Infoteket har både digitala och fysiska seminarier varje månad i ämnen som berör oss.

www.region uppsala.se/infoteket

Även Uppsala Universitets *Centrum för forskning om funktionshinder* har öppna föreläsningar, där aktuellt inom forskningsområdet redovisas. www.cff.uu.se.

Allt detta kan lära oss och samhället mycket, men sedan finns det organisationer som arbetar för att få verkstad av fattade beslut. Där finns också mycket intressant att läsa eller lyssna till.

Här är några exempel (finns fler!):

Funka, är ett företag sprunget ur funktionshinderrörelsen. Arbetar på olika sätt för digital tillgänglighet. Erbjuder ofta kostnadsfria webinarier. Man kan prenumerera på deras nyhetsblad. Hemsida: www.funka.com.

Independent living som är ett internationellt institut (Independent living institut, ILI) med en svensk förgrening. De arbetar för att Konventionens artikel 19 ska bli norm i Sverige vilket innebär att alla, oavsett funktionsnedsättning, ska ha rätt till ett liv med full delaktighet och självbestämmande. De ordnar seminarier, driver frågor och har ett nyhetsblad man kan prenumerera på. Hemsida: www.independentliving.org

Myndigheten för delaktighet, MFD, vars uppdrag är att på olika sätt stödja regeringens arbete med att få samhällets institutioner att arbeta efter Konventionen.

Funktionsrätt Sverige som på riksnivå arbetar med allt som rör våra frågor, är remissinstans för Regeringen, tar fram utredningar och utbildningsmaterial.

Länsstyrelserna (21 i landet) har ett regionalt samordningsansvar för mänskliga rättigheter, vilket inkluderar funktionsrättspolitik.

Ja, som ni ser är det många aktörer som på olika sätt arbetar för ökad kunskap för att därmed förändra både attityder, normer och arbetssätt.

Vi i *Funktionsrätt Enköping* är en viktig del i detta arbete!

Anneli Djurklou, ordförande

Föredrag om Agenda 2030

Den 29 mars bjuder FRE i samarbete med DHR in till information om Agenda 2030. Det är ett bra tillfälle för oss alla att lära oss mer om vad Agenda 2030 egentligen innebär för oss inom funktionshinderrörelsen.

De 17 globala målen för hållbar utveckling syftar till att utrota fattigdom och hunger, förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla, uppnå jämställdhet och egenmakt för alla kvinnor och flickor samt säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser. Mål nr 10 är att minska ojämlikheten.

En särskild inbjudan kommer att skickas ut senare.

AKTUELLT FRÅN MEDLEMSFÖRENINGAR

RSMH Liljan

Vid RSMH Liljans årsmöte den 24 februari 2022 gjorde man följande uttalande:

Utveckla möjligheterna för samverkan med psykiatrin och socialpsykiatrin

Riksförbundet för Social och Mental Hälsa, RSMH, är en rättighetsrörelse som vill förbättra livsvillkoren för personer med psykisk och social ohälsa. Målet är att de skall ha samma rättigheter, möjligheter och skyldigheter som andra.

RSMH Liljan, som är en lokalförening i Enköping, genomförde sitt årsmöte den 24 februari 2022. På årsmötet antogs följande uttalande:

RSMH Liljan är en mötesplats där du kan lära känna andra människor med liknande livserfarenheter och upptäcka att du inte är ensam. Att träffa andra med liknande erfarenheter gör det lättare att prata om det som är svårt. Då kan tilltron till den egna förmågan öka och möjligheten att utvecklas som individ. I föreningen skapas gemenskap och medlemmarna kan stödja varandra – kamratstöd.

De flesta av RSMH:s medlemmar har själva erfarenheter av psykisk ohälsa och psykiatrisk vård eller är närstående. I föreningen finns stor erfarenhet och kunskap

som föreningens medlemmar är villiga att dela med sig av. I alla diskussioner i dag, både på kommunal och regional nivå, framkommer behovet av en utvecklad brukarmedverkan.

RSMH Liljan vill få tillstånd en samverkan med både kommunens socialpsykiatri och regionens psykiatriska vård i Enköping. Vår förhoppning är att Enköpings kommun och Region Uppsala tar kontakt med RSMH Liljan och att vi tillsammans kan utveckla samverkansformer där våra medlemmars erfarenheter tas tillvara.

RSMH Liljans årsmöte den 24 februari 2022

HRF Hörselskadades förening

Öppet Hus: Bli hörselsmart

Istället för en egen utställningsdag den 23 april har vi nu beslutat att vara med på Livsstilmässan den 22-23 april.

På lördagen finns även hörselteknikföretaget Earstore på plats. Då kan ni titta, lyssna och känna på hörseltekniska hjälpmedel. Vad kan du ha nytta av i olika situationer? Ta vara på tillfället att bli mer hörselsmart!

På fredagen ska vi försöka få med någon från hörselvården. Vi står själva på plats båda dagarna med informationsmaterial och svarar på frågor om hörsel.

Tid: Fredag 22 april kl 15-19 och lördag 23 april kl 10-17

Plats: Kompassen, Kaptensgatan 4, Enköping

AKTUELLT INOM KOMMUNEN

Rapport från KTR 10 februari

Rådet diskuterade hur kunskap om *FN konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning* ska öka i kommunen bland både tjänstemän och politiker. Enkätsvaren i MFDs årliga undersökning visade klart att kunskapen är mycket dålig. Beslutades att rådet ska skicka en skrivelse till Kommunstyrelsen och efterfråga vilka planer som finns. Ordförande fick Rådets uppdrag att skriva.

Rådet gav också ordförande och sekreteraren uppdrag att till nästa möte bjuda in den lokalstrateg som fått uppdrag att utreda möjlighet att skapa ett *Föreningarnas hus*, så att vi tidigt i processen får framföra våra synpunkter.

Vi hade också diskussion med en tjänsteman från Gatukontoret om dålig skyltning vid gatuarbeten, speciellt svårt för personer med dålig syn, men även behov av fler sittplatser både i centrum och längs promenadstråk. Diverse andra problem inom området "gata" diskuterades också.

Rapport från referensgruppen för kulturhus Joar

Den 17 februari hade Referensgrupp Joar ett fysiskt möte med kulturhus Joars projektledare Linda Karlsberg från upplevelseförvaltningen och arkitekten Jenny Söderberg, som är den arkitekt som kommer att vara med under hela resan med Projekt kulturhus Joar.

Detta första möte med arkitekten var främst ägnat åt att dels känna varandra, dels att med breda penseldrag måla våra önskemål om hur tillgängligheten i det framtida kulturhuset Joar skall utformas för att alla skall få möjlighet till att maximalt utnyttja lokalerna.

Referensgruppen har medlemmar från fem av FREs medlemsorganisationer och då det är viktigt att även alla de organisationer som inte är representerade i gruppen också får möjlighet att framföra synpunkter som är viktiga för dem avseende tillgängligheten. Det är i detta sammanhang viktigt att påpeka att några värderingar av lokalernas innehåll eller placering inte är uppgiften. Gruppens uppdrag är exklusivt tillgängligheten, dels till lokalerna, dels den tillgänglighet som krävs av inredningens utformning, för att våra medlemmar skall kunna delta i den verksamhet som förväntas förekomma i lokalerna inom kulturhus Joar.

Organisationer som idag är representerade i referensgruppen är syn, hörsel, Neuro, FUB och Astma/allergi. Övriga organisationer inom FRE skall vända sig till Janne Wigdell, 070- 608 12 24 eller helst mail jan.wigdell@telia.com för att kunna få sina synpunkter beaktade i samband med gruppens möten. Det vi redan nu kan konstatera är att vi i dagens läge inte har någon egentlig insyn i den tillgänglighetsproblematik som finns inom ramen för barn- och ungdomsperspektiven. Gruppen skulle mycket uppskatta synpunkter avseende dessa åldersgruppers behov.

Om ingen ny pandemi lägger hinder i vägen så kommer gruppen fortsättningsvis att träffa ansvariga för projektet, den sista torsdagen i varje månad. Ta gärna upp diskussionen vid era medlemsmöten och vidareförmedla sedan de synpunkter som framkommer.

Janne Wigdell

AKTUELLT INOM REGIONEN

Remissvar om regionens telefonservice

Funktionsrätt Uppsala län har skickat in svar på förfrågan från regionen angående "Krav och behov inför kommande upphandling av telefonistservice hos Region Uppsala". I svaret påpekas bl. a. att en personlig service är viktig. Många olika funktionsnedsättningar kräver tillgång till personlig service. Den person som tar emot samtalet måste ha kompetens att ge ett bra bemötande och ha utbildning om olika slags funktionsnedsättningar.

Vid samtal med en automatisk röst går det inte att fråga om eller få förklaringar. Det kan vara omöjligt att klara oavsett vilken funktionsnedsättning du har.

Att behöva lyssna sig igenom många svarsalternativ är ansträngande. Det viktigt att svarsalternativ planeras på ett optimalt sätt så att mängden information blir så lite som möjligt, och att det dessutom ges möjlighet att i inledningen välja att tala med en telefonist.

Det ska finnas möjlighet att ta kontakt via sms/chatt/motsvarande i de fall det är mycket svårt att uppfatta tal eller om man har en språkstörning.

Hela remissvaret finns att läsa på FREs hemsida.

Region Uppsalas arbete med intyg till Försäkringskassan ska granskas

Revisorerna i Region Uppsala har identifierat en risk att regionens medborgare inte får sin arbetsförmågenedsättning godkänd av Försäkringskassan på grund av ett formfel i intyget vilket då medför ett ekonomiskt bortfall för den ansökande.

Läkare har tydligen så stora problem med att fylla i intyget korrekt att man t o m upplever det som ett arbetsmiljöproblem.

Revisorerna kommer att anlita Ernst & Young AB för att genomföra en granskning av Region Uppsalas arbete med intyg till Försäkringskassan avseende arbetsförmågebedömning.

Rapport från Rådet för delaktighet

Vid rådets möte den 15 februari informerade Christianne Simson, närvårdsstrateg och anhörigsamordnare, om Lära och Bemästra. Det är en metod där syftet är att både patient, anhöriga och personal ska få ökad förståelse för att leva med långvarig sjukdom. Metoden bygger på att använda deltagarnas erfarenheter och kunskap. Normalt arbetar man i grupp tillsammans med en samtalsledare och en erfaren patient.

I ett projekt som genomfördes i Region Uppsala där Funktionsrätt Uppsala län, Röda Korset och Psykiatriska kliniken ingick, visade resultatet på en minskning i antalet återinläggningar och en höjning av personalens kunskap.

Regionen beslutade 2014 att fortsätta med metoden, men detta har inte blivit verkställt. Det enda som skulle behövas är ett kansli som administrerar kontakten mellan personal, samtalsledaren och patientgruppen.

Metoden används i flera regioner i Sverige, bl a Västra Götaland och i Skåne. Även Sveriges Kommuner och Regioner är positiv. Trots det händer ingenting i Region Uppsala. Frustrationen är stor bland de som vet hur bra den här metoden är för både patienter, anhöriga och personal.

Vi fick också en översikt över Region Uppsalas budget och de förutsättningar som finns vid planering av en budget. Inför den budget som ska gälla 2023-2025, och beslutas i december, har alla förvaltning nu fått preliminära anslagsramar och ska utifrån det komma in med ett budgetunderlag. Man ser att ökade pensionskostnader påverkar budget.

Från Funktionsrätt Uppsala län informerades om att man nu öppnar upp kansliet men med försiktighet, att remissvar har lämnats angående kulturplan och telefonistservice, att arbete med partnerskapsavtalet pågår, att man deltar i ett regionalt möte med Lära-Bemästra-nätverket den 17/3 och att årsmötet äger rum den 19 maj.

Från Region Uppsala informerades om effekterna av pandemin som har skapat en vårdskuld samtidigt som det finns en kompetensbrist. Digitaliseringsarbetet fortsätter och det finns förslag på att Vårdguiden via telefon ska få tillgång till Cosmic (journalssystem).

//Lena Thorén

SOMMARRO

Sommarro skiftar i skepnad varje dag! Så vackert som det är på bilden här bredvid var det för några dagar sedan. I dag är det bara plask och ishalka, men vem vet snart kanske det är vit vinter igen.

Tiden går fort och snart är det den 15 mars, till det datum vi skrev om i förra FREbladet att vi ville ha in uppgifter på vilka tillfällen FREs medlemsföreningar kunde tänka sig hjälpa till på Sommarro.

Som det ser ut idag kommer Sommarro att kunna anställa personal, som kommer att tjänstgöra på vardagarna tillsammans med föreningsmedlemmar. Där ser det ut som vi har täckning av föreningar för alla vardagar fram till och med 4 juli, därefter behöver vi täcka upp på måndagarna fram till vi stänger.

Vacker vintervy från Sommarro

Det är få föreningar som hört av sig om insatser i serveringen under helgerna. Våren och sommaren känns avlägsna just nu men tiden går fort så fundera i föreningarna och anmäl ert intresse.

För ytterligare information kontakta Maud på telefon 070 768 58 38.

ÖVRIGT

Förslag på lagändringar angående personlig assistans

I en lagrådsremiss föreslår regeringen lagändringar som ska stärka rätten till personlig assistans för personer med psykisk funktionsnedsättning och öka rättssäkerheten för barn som är i behov av assistans. Förslagen beräknas leda till 1800 nya mottagare av assistansersättning och att fler ska få rätt till kommunal personlig assistans.

Lagändringar som regeringen föreslår:

- Förebyggande stöd som en person på grund av en psykisk funktionsnedsättning behöver för att förebygga att hen fysiskt skadar sig själv, någon annan eller egendom ska bli ett grundläggande behov enligt LSS.
- Kvalificerade aktiverings- och motiveringsinsatser som en person på grund av en psykisk funktionsnedsättning behöver för att hen själv ska klara att tillgodose något av de grundläggande behoven personlig hygien, måltider, av- och påklädning och kommunikation med andra, ska räknas in i de grundläggande behoven.
- Det så kallade föräldraansvaret enligt föräldrabalken ska beaktas vid bedömningen av ett barns behov av personlig assistans genom att det görs ett schabloniserat föräldraavdrag. Det innebär att fler barn kommer att kunna beviljas personlig assistans och att barn som idag har personlig assistans kommer att kunna beviljas fler timmar.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2023.

Läs mer på FREs hemsida..

Uppföljningsrapport om arbete med tillgänglighet

Uppföljningsrapport om offentliga aktörers arbete med tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Varje år följer Myndigheten för delaktighet upp offentliga aktörers arbete med tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Uppföljningen görs av myndigheter, kommuner och regioner. Syftet är att bidra till ett mer tillgängligt samhälle som är användbart för alla oavsett förutsättningar och behov. Bland annat visar årets uppföljning att de flesta myndigheterna arbetar med att säkerställa att de har en tillgänglig rekryteringsprocess men att arbetet gällande dialog och upphandling kan förbättras hos samtliga myndigheter för att öka delaktigheten. Uppföljningen 2021 visar att nästan alla kommuner arbetar med att föra dialog och inhämta kunskap från personer med funktionsnedsättning men gällande utformningen av e-tjänsten och mobilapplikationer finns utvecklingspotential.

Läs mera på www.mfd.se/

KALENDARIUM

Aktuella möten den närmaste tiden. Se [hemsidan](#) för fullständig kalender där också kommunens nämndmöten finns med.

VÅREN 2022

1 mars	Ordförandemöte
14 mars	Kommunfullmäktige
17 mars	KTR
25 mars	FREbladet nr 3
29 mars	Föredrag Agenda 2030
19 april	Kommunfullmäktige
26 april	FRE Årsmöte
29 april	FREbladet nr 4
15 maj	Sommarro öppnar
16 maj	Kommunfullmäktige
19 maj	KTR
27 maj	FREbladet nr 5
13 juni	Kommunfullmäktige

HÖSTEN 2022

26 aug	FREbladet nr 6
11 sept	Valdagen
27 sept	Ordförandemöte
30 sept	FREbladet nr 7
13 okt	KTR
17 okt	Kommunfullmäktige (ny)
28 okt	FREbladet nr 8
1 nov	Ordförandemöte
14 nov	Kommunfullmäktige
17 nov	KTR
25 nov	FREbladet nr 9
12 dec	Kommunfullmäktige

Förkortningar:

KTR = Kommunala tillgänglighetsrådet, FRE = Funktionsrätt Enköping, RFD = Rådet för delaktighet.

Funktionsrätt Enköping Källgatan 1B 749 35 Enköping Telefon 076 843 91 91 E-post funktionsratt.enkoping@gmail.com Webbplats www.hsoenkoping.com	Redaktör: Anneli Djurklou Redaktionskommitté: Maud Sundqvist, Lena Thorén.
--	--

Nästa nr:	fredag 25 mars
Manusstopp:	måndag 21 mars

Texter/Information: Redaktionskommittén ansvarar för texter som saknar signatur.